

تبیین نظریه سیاست خارجی قبل از ظهور

در مقایسه با نظریه سازه‌انگاری

www.ketab.ir

علی کشوری

سرشناسه : کشوری، علی، ۱۳۵۸-
عنوان و نام پدیدآور : تبیین نظریه سیاست خارجی قبل از ظهور در مقایسه با نظریه سازه انگاری/ علی کشوری.
مشخصات نشر : تهران: بازتاب آفرینش نو، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری : ۱۳۵ ص؛ ۲۹×۲۲ س.م.
شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۹۳۷۷۴-۳-۷

وضعیت فهرست نویسی : فیفا
موضوع : آخرالزمان -- جنبه‌های سیاسی End of the world -- Political aspects
مهدویت -- انتظار -- جنبه‌های سیاسی Mahdism -- *Waiting -- Political aspects
قاعده نفی سیل *Nafy-e Sabil formula (Islamic law)
فقه -- ایران -- مقاله‌ها و خطابه‌ها Islamic law -- Iran -- Addresses, essays, lectures
رده بندی کنگره : ۵/BP۲۲۴:
رده بندی دیویی : ۴۶۲/۲۹۷:
شماره کتابشناسی ملی : ۹۲۶۳۲۲۱:
اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیفا

نام کتاب: تبیین نظریه سیاست خارجی قبل از ظهور در مقایسه با نظریه سازه انگاری
نویسنده: علی کشوری
ناشر: بازتاب آفرینش نو
طراح جلد: صدرا عباس زاده
صفحه‌آرا: عباس ده نمکی
چاپخانه: رضا
سال چاپ: ۱۴۰۲
نوبت چاپ: اول
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
قیمت: ۲۲۰۰۰۰ تومان
شابک ISBN: ۹۷۸-۶۲۲-۹۳۷۷۴-۳-۷

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.
baztabeafarinesheno@chmail.ir
تلفکس: ۰۲۱-۶۶۶-۹۸۳۲۵
همراه: ۰۹-۲۲۲-۳۰۹۳۰۵

آدرس: تهران، مهرآباد جنوبی، کوی فردوس، خ بیگلر، خ غلامعباس عسکری، پ ۹۵، ط ۴.

محورهای جلسه:

۱. چرا ما نیاز به تاسیس «باب فقهی نفی سبیل» داریم؟
۲. بررسی اجمالی نظریه «سازه‌انگاری» در سیاست خارجی.
۳. ریشه تعاملات صحیح و صلح، یا بروز جنگ و تقابل در محیط و روابط بین‌الملل چیست؟
۴. چه عواملی روابط انسانی را تنظیم و تقویت و چه عواملی روابط انسانی را دچار اختلال می‌کنند؟
۵. تشریح اجمالی «منطق اخلاقی ظهور» به عنوان مهم‌ترین منطقه درگیری دستگاه ایمان با دستگاه کفر و نفاق در دوران قبل از ظهور.

شورای راهبردی

الگوی پیشرفت اسلامی

۱۹ آبان‌ماه ۱۴۰۰

مسجد مقدس جمکران

پلاک ۳۱۳

بخشی از متن

بنده امروز پنج سرفصل را خدمتان طرح کردم: اولاً: عرض کردم به جای «قاعده نفی سبیل» نیاز به تاسیس «باب فقهی نفی سبیل» داریم. ثانیاً: نظریه «سازه‌انگاری» در سیاست خارجه را از حیث «معرفت شناسی» و «هستی شناسی» نقد کردم. ثالثاً: ریشه پیدایش جنگ و صلح در روابط بین الملل را به تنظیم یا عدم تنظیم در روابط انسانی برگرداندم. رابعاً: سه مفهوم: «کفر»، «نفاق» و «ایمان» را مفاهیم اصلی مؤثر بر تنظیم روابط انسانی معرفی کردم. و خامساً: مناطق درگیری کفر و نفاق و ایمان در دوران قبل از ظهور را (به نحو استظهاری) محضرتان بحث و اشاره کردم.

نتیجه این پنج سرفصل بحث این می‌شود که: الگوی سیاست خارجه جمهوری اسلامی باید برای حمایت از «منطقه جغرافیایی ظهور» تغییر پیدا کند. ببینید بحث بنده دقیق است! من نمی‌گویم: ما باید در میان همسایگان مان و یا در غرب آسیا حضور داشته باشیم. بلکه دقیق‌تر می‌گویم. می‌گویم: ما باید در «منطقه جغرافیایی ظهور» حضور داشته باشیم. این اصل بحث من است. حالا اگر یک کسی «محیط همسایگان» و «محیط غرب آسیا» را به «منطقه جغرافیایی ظهور» تطبیق کند؛ در آن بحثی نیست. اما اگر فضای بحث به یک شکلی است که «منطقه جغرافیایی ظهور» به صورت ویژه دیده نمی‌شود، این حتماً در «زمینه‌سازی ظهور» اختلالی ایجاد خواهد کرد. بنابراین روابط اقتصادی، آموزشی، امنیتی همه باید بر این مبنای تمرکز پیدا کنند و آنچه آن بحثی که من در تبیین نقش «کنشگران محیط بین‌الملل» گفتم، شما فکر نکنید که فقط دولت باید این کار را انجام دهد؛ بلکه همه «فقه‌ها» نیز باید این کار را انجام دهند، «مساجد» هم باید این کار را انجام دهند. دوستانی که مجرد هستند و ازدواج نکرده‌اند هم باید فکری کنند؛ مثلاً ازدواجشان این نوع صورت بگیرد و خانواده‌هایشان از نوع «خانواده‌های جهادی» قرار بدهند.

۱- ارجاع پژوهشی

به گفتارهایی که به منابع فقهی یعنی قرآن و سنت یا منابع دسته اول بین المللی برمی‌گردد، ارجاع پژوهشی گفته می‌شود. (تبیین تعریف مفاهیم فقهی و تعاریف بین‌المللی)

۲- ارجاع پرورشی

به گفتارهایی که جهت تبیینی و تشریحی برای ادعاها مطرح دارد، ارجاع پرورشی گفته می‌شود. (تبیین مضرات و فوائد تحقق یا عدم تحقق یک طرح فقهی)

۳- ارجاع پردازشی

به ارجاع‌هایی که اقدام و چگونگی تحقق تعاریف را با آمار و ارقام توضیح می‌دهد، ارجاع پردازشی گفته می‌شود. (تبیین تصمیم‌های لازم جهت بهره‌مندی از فوائد تحقق تعاریف فقهی از هر مسئله)

متن پیش‌رو (ویرایش دوم) صد و ششمین مکتوب از نوع ششم محصولات مرتبط با نقشه الگوی پیشرفت اسلامی (پیاده فوری) است. محتوای این محصول، متن پیاده‌شده گفتگوی حجت‌الاسلام والمسلمین علی‌کشوری (دبیر شورای راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی) با موضوع «نظریه فقهی سیاست خارجی قبل از ظهور» در مقایسه با نظریه سازه‌انگاری در تاریخ و فلسفه، از فضایی حوزه علمیه قم و نخبگان می‌باشد. این نشست در تاریخ چهارشنبه ۱۹ آبان‌ماه ۱۴۰۰ در شهر مبارک قم، مسجد مقدس جمکران، پلاک ۳۱ برگزار شده است.

فهرست

فهرست.....	۱۱
مقدمه: اجمالی از سرفصل‌های پنجگانه مطرح در جلسه:.....	۱۹
۱. سرفصل اول: چرا ما نیاز به تاسیس "باب فقهی نفی سیل" داریم؟.....	۲۵
۱/۱. ایجاد قدرت تفاهم و اقناع حداکثری در دستگاه سیاست خارجی کشور؛ علت نیاز به تاسیس باب فقهی نفی سیل.....	۲۷
۱/۲. چهار دسته آیات و روایات؛ مفاد باب فقهی نفی سیل.....	۲۸
۱/۲/۱. آیات و روایات تبیین‌کننده مفهوم "کفر" و "نفاق" و "ایمان"؛ دسته اول از مفاد باب فقهی نفی سیل.....	۲۸
۱/۱/۲. آیات و روایات آخرالزمان؛ دسته دوم از مفاد باب فقهی نفی سیل.....	۲۸
۱/۲/۳. آیات و روایات مقایسه امت پیامبر اسلام ﷺ با قوم بنی اسرائیل؛ دسته سوم از مفاد باب فقهی نفی سیل.....	۳۲
۱/۲/۴. آیات و روایات تحلیل مسئله فساد در آخرالزمان؛ دسته چهارم از مفاد باب فقهی نفی سیل.....	۳۳
۲. سرفصل دوم: بررسی اجمالی نظریه "سازه‌انگاری" در سیاست خارجی.....	۳۵
۲/۱. بررسی سوالات هستی‌شناسانه مطرح در نظریه سازه‌انگاری:.....	۴۱
۲/۱/۱. سوال اول: جهان اجتماعی و جامعه چیست؟ آیا واقعیت خارجی دارند؟.....	۴۱
۲/۱/۲. سوال دوم: فردگرایی یا کل‌گرایی؟ کدامیک از کارکردها "یا ساختار" دیگری را می‌سازند؟.....	۴۱
۲/۱/۳. سوال سوم: آیا کنشگران حوزه بین‌الملل فقط دولت‌ها هستند؟ یا جنبش‌های اجتماعی و شرکت‌های چندملیتی هم جزو کنشگران می‌باشند؟.....	۴۲
۲/۱/۴. سوال چهارم: مبنای تحلیل در روابط بین‌الملل آیا فقط باید ابعاد مادی حیات اجتماعی باشند؟ یا ابعاد غیرمادی نیز باید مورد بررسی قرار گیرند؟.....	۴۳
۲/۲. بررسی مباحث معرفت‌شناسانه مطرح در نظریه سازه‌انگاری.....	۴۶
۲/۲/۱. امکان یا عدم امکان شناخت واقعیت بیرونی؛ دو دیدگاه اصلی در مباحث معرفت‌شناسی.....	۴۷
۲/۳/۱/۱. امکان شناخت و توصیف روابط بین‌الملل (با عقل یا تجربه)؛ نتیجه قائل شدن به امکان شناخت واقعیت بیرونی در مباحث معرفت‌شناسی.....	۴۸
۲/۳/۱/۲. عدم امکان شناخت و توصیف روابط بین‌الملل؛ نتیجه قائل شدن به عدم امکان شناخت واقعیت بیرونی در مباحث معرفت‌شناسی.....	۴۸
۲/۳/۱/۲/۱. از بین رفتن زیربنای پیدایش علم و حقیقت؛ نتیجه خطرناک قائل شدن به نسبیت و عدم امکان شناخت واقعیت بیرونی در مباحث معرفت‌شناسی.....	۵۰
۲/۳/۱/۲/۲. زیر سوال رفتن مبانی علمی انقلاب اسلامی؛ یکی دیگر از نتایج قائل شدن به نسبیت و عدم امکان شناخت واقعیت بیرونی در مباحث معرفت‌شناسی.....	۵۱
۲/۳/۱/۲/۳. بی‌معنی بودن "همفکری" و "هم‌شکل‌سازی" و در نتیجه عدم امکان تشکیل حکومت جهانی حضرت ولی عصر (عجل‌الله تعالی فرجه الشریف)؛ یکی دیگر از نتایج قائل شدن به نسبیت و عدم امکان شناخت واقعیت بیرونی در مباحث معرفت‌شناسی.....	۵۲

- ۲/۳. تبیین مبانی حوزه معرفت‌شناسی الگوی پیشرفت اسلامی در مقایسه با نظریه سازه‌انگاری: ۵۳
- ۲/۳/۱. امکان شناخت واقعیت‌های بیرونی به شرط اتکاء بر پایگاه "اشراف": مبانی حوزه معرفت‌شناسی الگوی پیشرفت اسلامی ۵۳
- ۲/۳/۱/۱. عدم وجود اشراف انسان بر تمامی کائنات؛ دلیلی بر منطقی نبودن انکار وجود خدا ۵۴
- ۲/۳/۱/۲. عدم امکان اشراف انسان بر اجزاء درون سلول؛ دلیل نقصان و در نتیجه عدم اعتماد به پزشکی مدرن ۵۶
- ۲/۳/۲. اتکاء به گزاره‌های مبتنی بر اشراف تام خالق از مخلوقین؛ دلیل امکان شناخت واقعیت‌های بیرونی طبق مبانی معرفت‌شناسی الگوی پیشرفت اسلامی ۵۷
- ۲/۳/۲/۱. اشراف بر "آجل" ("ابتدا" و "انتهاء") و "کتاب سرنوشت" تمام اشیاء عالم؛ معنای اشراف تام خالق بر مخلوقین ۵۷
- ۲/۴. تبیین مبانی حوزه هستی‌شناسی الگوی پیشرفت اسلامی در مقایسه با نظریه سازه‌انگاری: ۵۹
- ۲/۴/۱. اصالت داشتن فرد، نه جامعه؛ مبانی الگوی پیشرفت اسلامی در پرسش فردگرایی یا کل‌گرایی ۵۹
- ۲/۴/۱/۱. ایجاد نظم اجتماعی بر مبنای تصرف بر قلوب تک‌تک انسان‌ها (از طریق خودتنظیمی در حوزه‌های سیزده‌گانه روابط انسانی)، نه بر مبنای ایجاد ساختارها و نهادهای اجتماعی؛ معنای تفصیل‌پذیر اصالت فرد در الگوی پیشرفت اسلامی ۶۰
- ۲/۴/۱/۱/۱. ایجاد نظم سیاسی اختیاری در جامعه؛ نتیجه تصرف در قلوب و ایجاد خودتنظیمی در "رابطه با امام" ۶۱
- ۲/۴/۱/۱/۲. ایجاد نظم اختیاری در خانواده؛ نتیجه تصرف در قلوب و ایجاد خودتنظیمی در "رابطه با خانواده" ۶۱
- ۲/۴/۱/۱/۳. حل مشکل "عراق" امام جامعه و بی‌نیازی از نهادها و ساختارهای متمرکز؛ نتیجه تصرف در قلوب و ایجاد خودتنظیمی در "رابطه با نقش" ۶۱
- ۲/۴/۲. خانواده‌های جهادی، فقهاء و مساجد؛ امکان اصلی در روابط بین الملل ۶۲
- ۲/۴/۲/۱. توجه به نقش "خانواده" در روابط بین الملل و گسترش ازدواج بین‌نسلی؛ به عنوان یکی از کنشگران اصلی در روابط بین الملل ۶۳
- ۲/۴/۲/۲. استفاده از ساختار اندیشه‌های فقهاء در روابط بین الملل؛ به عنوان یکی دیگر از کنشگران اصلی در روابط بین الملل ۶۳
- ۲/۴/۲/۳. ارتقاء نقش "مساجد" در روابط بین الملل؛ به عنوان یکی دیگر از کنشگران اصلی در روابط بین الملل ۶۴
۳. سرفصل سوم: ریشه تعاملات صحیح و صلح، یا بروز جنگ و تقابل در محیط و روابط بین الملل چیست؟ ۶۷
- ۳/۱. جنگ و تقابل بین انسان‌ها؛ مسئله‌ای همیشگی از ابتدای خلقت تا قبل از ظهور ۶۹
- ۳/۲. "حسد"، "حرص" و "استکبار"؛ ریشه‌های اصلی وقوع جنگ و تقابل در عالم ۷۱
- ۳/۲/۱. ریشه‌کن نشدن منازعات بین المللی با امور سطحی (مذاکره و گفتگو)؛ نتیجه وجود وصف "حسد"، "حرص" و "استکبار" در مستکبرین جهانی ۷۲
- ۳/۳. تنظیم روابط انسانی در حوزه‌های سیزده‌گانه؛ راه‌حل ریشه‌ای مسئله نزاع و جنگ در جهان ۷۳
- ۳/۳/۱. تنظیم رابطه با دشمن؛ یکی از مصادیق سیزده‌گانه تنظیم روابط انسانی ۷۳
- ۳/۳/۱/۱. نشان دادن غلظت و سرسختی در مقابل دشمن؛ روش بهینه تنظیم رابطه با دشمن و راه ایجاد صلح در

محیط بین الملل ۳/۳/۲۴ ۷۴

تنظیم رابطه با امام (مستول)؛ یکی دیگر از مصادیق سیزده گانه تنظیم روابط انسانی ۳/۳/۲۵ ۷۵

لزم احراز دو وصف "علم (فقاہت)" و "عدالت" در امام توسط مردم؛ لازمه تنظیم بهینه رابطه با امام ۳/۳/۲۶ ۷۵

لزم تغییر مدل انتخاب امام (دموکراسی) در دنیا؛ به دلیل عدم قدرت احراز دو وصف "علم" و

"عدالت" در انتخاب امام توسط مردم ۳/۳/۲۷ ۷۵

به چالش کشیده شدن صلح و امنیت؛ یکی از نتایج عدم انتخاب امام با وصف علم و عدالت در مدل

دموکراسی ۳/۳/۲۸ ۷۶

۴. سرفصل چهارم: چه عواملی روابط انسانی را تنظیم و تقویت و چه عواملی روابط انسانی را دچار

اختلال می کنند؟ ۳/۳/۲۹ ۷۷

۴/۱. تسلط کفار بر جامعه ایمانی؛ زمینه ساز ایجاد اختلال در روابط انسانی ۳/۳/۳۰ ۷۹

۴/۱/۱. "نفی تسلط کفار" و "نفی ایجاد اختلال در روابط انسانی از پایگاه کفر"؛ معنای دقیق قاعده "نفی

سبیل" ۳/۳/۳۱ ۷۹

۴/۲. تخریب و تقویت روابط انسانی؛ تابعی از حالات سه گانه "کفر"، "نفاق" و "ایمان" در قلب انسان ۳/۳/۳۲ ۸۰

۴/۳. کفر؛ مهم ترین عامل موثر بر تخریب روابط انسانی ۳/۳/۳۳ ۸۱

۴/۳/۱. معنای پنج گانه "کفر" در قرآن: ۳/۳/۳۴ ۸۳

۴/۳/۱/۱. انکار ربوبیت؛ اولین معنای کفر در قرآن ۳/۳/۳۵ ۸۳

۴/۳/۱/۱/۱. معنای انکار رافع فقر انسان؛ عامل اصلی استعمار و ایجاد اختلال در روابط

انسانی ۳/۳/۳۶ ۸۴

۴/۳/۱/۲. انکار آگاهانه ربوبیت؛ دومین معنای کفر در قرآن ۳/۳/۳۷ ۸۵

۴/۳/۱/۲/۱. شبهه سازی دائمی در جبهه حق، ترس و عدم تقویت ایمان؛ لازمی از انکار آگاهانه ربوبیت ۳/۳/۳۸ ۸۶

۴/۳/۱/۳. کفر نعمت های الهی؛ سومین معنای کفر در قرآن ۳/۳/۳۹ ۸۷

۴/۳/۱/۴. ترک اوامر الهی؛ چهارمین معنای کفر در قرآن ۳/۳/۴۰ ۸۷

۴/۳/۱/۵. برانست و بیزاری (قطع رابطه با کفار و دشمنان)؛ پنجمین معنای کفر در قرآن ۳/۳/۴۱ ۸۸

۴/۳/۱/۵/۱. معنای پنجم کفر (برانست)؛ تنها معنای مفید کفر در تنظیم روابط انسانی ۳/۳/۴۲ ۸۸

۴/۴. نفاق؛ دومین عامل موثر بر تخریب روابط انسانی ۳/۳/۴۳ ۸۹

۴/۴/۱. خیانت؛ مهم ترین علامت نفاق ۳/۳/۴۴ ۸۹

۴/۴/۲. دروغ؛ یکی دیگر از علانم نفاق ۳/۳/۴۵ ۸۹

۴/۴/۳. بدزبانی؛ یکی دیگر از علانم نفاق ۳/۳/۴۶ ۸۹

۴/۴/۴. بدقولی؛ یکی دیگر از علانم نفاق ۳/۳/۴۷ ۹۰

۴/۵. ایمان؛ مهم ترین عامل موثر بر تقویت روابط انسانی ۳/۳/۴۸ ۹۰

۴/۵/۱. تلاش در راستای تقویت دستگاه ایمان و مقابله با خط کفر و نفاق در سراسر جهان؛ وظیفه اصلی

دستگاه سیاست خارجه جمهوری اسلامی ۳/۳/۴۹ ۹۱

۵. سرفصل پنجم: تشریح اجمالی "منطقه جغرافیایی ظهور" به عنوان مهم ترین منطقه درگیری دستگاه

ایمان با دستگاه کفر و نفاق در دوران قبل از ظهور ۳/۳/۵۰ ۹۳

۵/۱. به چالش کشاندن جوانب مختلف دستگاه کفر (از جمله: مفاهیم سند ۲۰۳۰ توسعه پایدار)؛ لازمه دفاع

- از دستگاه ایمان در منطقه جغرافیایی ظهور ۹۵
- ۵/۲. تقویت همه‌جانبه مردم منطقه جغرافیایی ظهور؛ اولین اولویت سیاست خارجه جمهوری اسلامی نسبت به مردم منطقه ۹۶
- ۵/۳. ایران، شامات، یمن، عراق و حجاز؛ مناطق اصلی جغرافیایی ظهور ۹۷
- ۵/۳/۱. بررسی روایات بیان‌کننده مکان اتفاق علائم حتمی ظهور؛ راهی برای تشخیص و مدیریت منطقه جغرافیایی ظهور ۹۷
- ۵/۴. لزوم تکامل حمایت مستشاری ایران از مردم منطقه با الگوهای فقهی؛ راهکاری برای تقویت منطقه جغرافیایی ظهور ۱۰۳
- ۵/۴/۱. الگوهای فقهی علم‌آموزی، مکاسب (اقتصاد)، محرومیت‌زدایی، تزکیه، روایت میراث فرهنگی (عبرت) و نفی سیل؛ مصادیقی از الگوهای فقهی نه بخشی برای حمایت مستشاری ایران از مردم منطقه جغرافیایی ظهور ۱۰۶
- پیوست‌ها: ۱۱۱
- پیوست شماره ۱: روایاتی در مورد شباهت امتحانات امت پیامبر اسلام ﷺ با قوم بنی اسرائیل ۱۱۳
- پیوست شماره ۲: تاثیر ظهور ولایت حضرت ولی عصر ﷺ بر رفع فساد از عالم ۱۱۵
- پیوست شماره ۳: الگوی توصیف اشیاء در کتاب و سنت چگونه است؟ ۱۱۸
- پیوست شماره ۴: متن کامل روایت بیان‌کننده ایمان در جوارح انسان ۱۲۰
- پیوست شماره ۵: علائم حتمی ظهور ۱۲۶
- منابع ۱۲۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا وَ
شَفِيعِنَا فِي يَوْمِ الْجَزَاءِ أَبِي الْقَاسِمِ مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ الطَّاهِرِينَ سَيِّمًا بِقِيَّةِ اللَّهِ فِي الْأَرْضِينَ
أَرْوَاحُنَا لَأَمَالِهِ الْفِدَاءُ وَعَجَّلَ اللَّهُ تَعَالَى فَرَجَهُ الشَّرِيفُ وَاللَّعْنُ الدَّائِمُ عَلَى أَعْدَائِهِ أَعْدَاءِ اللَّهِ مِنَ الْآنَ
إِلَى قِيَامِ يَوْمِ الدِّينِ.

سلام عليكم ورحمة الله وبركاته؛

خدمت برادران گرامی خیر مقدم عرض می‌کنم. از این که در نشست تخصصی "تبیین سیاست خارجی قبل از ظهور در مقایسه با نظریه سازه‌انگاری"^۱ شرکت فرمودید از همه شما تشکر می‌کنم. همانطور که به استحضار شما رسیده است: در جلسه امروز به فضل الهی بر اساس روش فقهی که قبلاً در "فقه‌البیان"^۲ مطرح و از آن دفاع نموده‌ایم؛ ان شاء الله می‌خواهیم حوزه "سیاست خارجی" را بشکافیم و اندکی راجع به آن بحث کنیم. من برای اینکه ساختار نظریه "سیاست خارجی" قبل از ظهور^۳ در ذهن نخبگان محترم و مسئولین حوزه سیاست خارجی کشور تبیین شود؛ ان شاء الله امروز پنج سرفصل بحثی را محضرتان طرح

۱. ارجاع پرورشی؛

Constructivism: In the late 20th century the study of international relations was increasingly influenced by constructivism. According to this approach, the behaviour of humans is determined by their identity, which itself is shaped by society's values, history, practices, and institutions. Constructivists hold that all institutions, including the state, are socially constructed, in the sense that they reflect an "intersubjective consensus" of shared beliefs about political practice, acceptable social behaviour, and values. In much the same way, the individual members of the state or other unit continuously construct the reality about which policy decisions, including decisions about war and peace and conflict and cooperation, are made.

سازه‌انگاری: در اواخر قرن بیستم، مطالعه روابط بین‌الملل به طور فزاینده‌ای تحت تأثیر سازه‌گرایی قرار گرفت. بر اساس این رویکرد، رفتار انسان‌ها بر اساس هویت آنها تعیین می‌شود که خود توسط ارزش‌ها، تاریخ، اعمال و نهادهای جامعه شکل می‌گیرد. بر ساخت‌گرایان (سازه‌انگاران) معتقدند که همه نهادها، از جمله دولت، از نظر اجتماعی ساخته شده‌اند، به این معنا که منعکس‌کننده یک «اجماع بین‌ذهانی» از باورهای مشترک درباره عملکرد سیاسی، رفتار اجتماعی قابل قبول و ارزش‌ها هستند. به همین ترتیب، تک‌تک اعضای دولت یا واحدهای دیگر به طور مستمر واقعیتی را می‌سازند که در مورد آن تصمیمات سیاستی، از جمله تصمیمات در مورد جنگ و صلح و درگیری و همکاری اتخاذ می‌شود.

منبع: سایت بریتانیکا

<https://b2n.ir/s72655>

۲. ارجاع پرورشی؛ "فقه‌البیان" یکی از ابواب نه‌گانه فقه هدایت است که دارای ۹ باب بحثی است و در مجموع، قواعد مخاطب منجر به هدایت را تبیین می‌کند. قواعدی همچون بیان مبتنی بر ظرفیت (قدر)، بیان مبتنی بر تأمل، بیان مبتنی بر مُکث، بیان مبتنی بر نظام مقایسه، بیان مبتنی بر رفق، بیان مبتنی بر منزلت و بیان مبتنی بر انفتاح. جهت مطالعه پیرامون این بحث مهم به دوره مباحثاتی "فقه‌البیان" از سری مکتوبات شورای راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی مراجعه کنید.

خواهم کرد. به نظرم گفتگو راجع به این پنج محور (که در واقع پنج پرسش پایه است) کمک می‌کند که نگاه به سیاست خارجی از حیث تئوریک و از حیث نظری بر پایه آیات و روایات در ذهن‌ها توسعه پیدا کند. بسیاری از گفتگوهای مرتبط به سیاست خارجه را شنیده‌ایم و بسیاری از مقالات را خوانده‌ایم؛ معمولاً دوستان انقلابی و کسانی که دل در گرو این حرکت عظیم [انقلاب اسلامی] دارند وقتی می‌خواهند در این حوزه وارد بحث شوند، بر پایه چند اصل ورود پیدا می‌کنند و کل سیاست خارجی جمهوری اسلامی را تئوریزه می‌کنند. زیاد شنیده‌ایم که سیاست خارجی جمهوری اسلامی بر پایه قاعده "نفی سبیل" پایه‌گذاری شده است، یا برخی دیگر از اندیشمندان این اصل را مطرح می‌کنند که سیاست خارجی جمهوری اسلامی بر اساس دو کلمه "دفاع از مظلوم" و "مبارزه با ظالم" پایه‌گذاری شده است. و البته چند اصل دیگر هم در گفتگوها به عنوان تکیه‌گاه در سال‌های گذشته مطرح شده است. ما در ضمن اینکه این بحث‌ها را درست می‌دانیم، و تحسین برانگیز است که در عصر غلبه تئوری‌های مدرن کسی به آیات قرآن و روایات اهل بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام ارجاع بدهد؛ نکته‌ای را که مطرح کردیم این است که: باید بحث‌ها در حوزه سیاست خارجی تفصیلی‌تر بشود. یعنی: ما از نظام مفاهیم بیشتری که در ادبیات وحی مطرح است استفاده کنیم و واقعیت حوزه سیاست خارجی را بر اساس آنها تحلیل کنیم.

ببینید؛ در حوزه سیاست خارجی به دو شکل می‌توان وارد بحث شد: مثلاً در شکل اول شما پنج مفهوم را پایه قرار می‌دهید و اختلافات کشورهای حاشیه خلیج فارس را با کشور جمهوری اسلامی تحلیل می‌کنید. اما گاه همین تحلیل را بر پایه مفهوم انجام می‌دهید؛ یعنی نظام مفاهیمی را که برای تئوریزه کردن این مسئله در روابط بین‌الملل می‌کنید، این نظام مفاهیم بیشتر و تفصیلی‌تر است. بنابراین درجه اقناع تحلیل و نظریه شما ارتقاء پیدا خواهد کرد. البته در چهل سال گذشته جمعیت دیگری هم خواسته‌اند که از مبانی سیاست خارجی جمهوری اسلامی دفاع کنند ولی پایه دفاع آنها از سیاست خارجی جمهوری اسلامی مثلاً مفاهیم مطرح در "نظریه سازه‌انگاری" بوده است، یا البته به تعبیر صحیح‌تر از "فرانظریه سازه‌انگاری" در تحلیل سیاست خارجی جمهوری اسلامی استفاده کرده‌اند. بنابراین برای اینکه ما از این دو شکل تحلیل (یکی: تحلیل اجمالی از سیاست خارجی بر پایه مفاهیم دینی، و دیگری: تحلیل از مسائل مرتبط با سیاست خارجی جمهوری اسلامی بر پایه نظریات غربی) عبور کنیم؛ امروز تصمیم گرفته‌ایم یک سبد و یک مجموعه مفاهیم دینی که به تحلیل روابط ما در حوزه بین‌الملل و سیاست خارجی کمک می‌کند را در اینجا مطرح کنیم. بنابراین این جلسه کمک خواهد کرد که ان شاء الله دست مستشارهای جمهوری اسلامی در منطقه برای اقناع مردم منطقه پُر شود. و در "جدال‌های احسنی" که همیشه ما با اتحادیه اروپا و کشور ایالات متحده آمریکا و رسانه‌هایی که از اینها طرفداری می‌کنند داریم؛ اگر این نظریه مورد توجه قرار بگیرد، ما قدرت

اقتناع و تفاهم بیشتری خواهیم داشت. و این بحث ان شاء الله کمک خواهد کرد که از این آفت‌ها عبور کنیم.

برای اینکه فضای نظریه سیاست خارجی قبل از ظهور "تبیین شود؛ ابتدا به صورت اجمالی این پنج سرفصل را محضر شما ارائه می‌کنم و بعد از آن به اندازه‌ای که وقت داشته باشیم هر کدام از این سرفصل‌ها را شرح خواهیم داد. و امیدوارم که به دأب سایر نشست‌های تخصصی‌ای که ما در "مدرسه هدایت" برگزار می‌کنیم یک فرصتی پیدا شود که بتوانیم این نظریات را تفصیلی‌تر هم شرح بدهیم.

www.ketab.ir

اجمالی از سرفصل‌های پنجگانه مطرح در جلسه:

سرفصل اول یک پرسش است؛ در مورد اینکه: چرا ما نیاز به تاسیس "باب فقهی نفی سبیل" داریم؟ برادران فاضل بنده استحضار دارند که الان در ادبیات فقهی حوزه علمیه ما یک قاعده ای به اسم "قاعده نفی سبیل"^۳ داریم و وقتی می‌خواهیم یک پدیده بین‌المللی و یک مسئله‌ای را در روابط بین‌الملل تحلیل کنیم؛ اگر آن مسئله برخلاف این قاعده باشد، فقهاء عظام شیعه، حکم به تحریم آن مسئله می‌دهند. حالا ما در اینجا چه سؤال و بحثی را مطرح کرده‌ایم؟

می‌گوییم: باید مباحث مسئله "نفی سبیل" از یک قاعده به یک باب فقهی ارتقاء پیدا کند. اینجا دقیقاً همان جایی است که می‌خواهیم توسعه مفهومی بدهیم و نظام مفاهیمی را پیشنهاد می‌دهیم که این نظام مفاهیم به شما کمک می‌کند که اقتناع پذیرتر و متفاهم‌تر حوزه سیاست خارجی جمهوری اسلامی را توریزه کنید. خب؛ البته ذیل این باب، شاید ما حدود ده نظریه داریم که تا به حال قبل از این جلسه یکی از آن ده نظریه را ما تشریح کرده‌ایم: در سال‌های گذشته راجع به "نظریه الگوی جدید نگهبانی از نظام" جلسه برگزار کرده‌ایم. استحضار دارید که "الگوی جدید نگهبانی از نظام" راه‌حل پیشنهادی مدرسه هدایت برای "مواجهه با تحولات بین‌المللی به هویت شیعی" است که قبلاً راجع به آن بحث کرده‌ایم.^۴ این نظریه یکی از نظریات باب فقهی "نفی سبیل" است. یکی دیگر

^۳ ارجاع پرورشی: از قواعد مهم فقهی که هم آیات قرآن و هم اخبار مستفیض و هم اقامه شده و فقها در موارد کثیری مبنای استنباط احکام فرعی قرار داده‌اند، "قاعده نفی سبیل" می‌باشد. حرمت هر عملی که سبب شود دشمنان دین و یا غیر مسلمان راهی برای سلطه و ولایت بر مسلمان یا مسلمانان پیدا کنند، طبق این قاعده روشن است.

مجله فقه اهل بیت (ع)، ج ۳۵، ص ۱۳۴

(جمعی از مؤلفان، مجله فقه اهل بیت (ع)، مدیریت: سید محمود شاهرودی، ۵۶ جلد، مؤسسه دائرة المعارف فقه اسلامی بر

مذهب اهل بیت (ع))

قاعدة نفی السبیل للکافرین علی المسلمین: و من القواعد الفقهیة، التي عمل بها الأصحاب، و طبقوها علی موارد کثیرة فی مختلف أبواب الفقه من العبادات و المعاملات و الأحکام، القاعدة المعروفة المشهورة، أي «نفی السبیل للکافرین علی المسلمین».

القواعد الفقهیة (بیجنوردی)، ج ۱، ص ۱۸۵

^۴ ارجاع پژوهشی: در این باب؛ نشست‌ها و گفتگوهای فراوانی با نخبگان کشور انجام گرفته است که از مهم‌ترین آنها می‌توان به نشست تخصصی تبیین «الگوی جدید نگهبانی از نظام بر اساس نظام مقایسه» که در تاریخ ۱۸ شهریور ۱۳۹۷ در «تالار شیخ طبرسی بنیاد پژوهش‌های اسلامی آسان قدس رضوی» در مشهد مقدس برگزار شده است؛ اشاره کرد. در این نشست به ۹ سوال در این باره پرداخته شده است؛ که عبارتند از: سؤال اول: آیا ما با یک سند روبرو هستیم یا با هجوم مجموعه ای از اسناد بین‌المللی؟ سؤال دوم: چند دسته اشکال به سند ۲۲۳۲ توسعه پایدار وارد است؟ سؤال سوم: چرا نظام برنامه ریزی کشور به پذیرش اسناد بین‌المللی میل دارد؟ سؤال چهارم: شکل اجرای اسناد بین‌المللی در ایران چگونه است؟ سؤال پنجم: با چه روشی محتوای مطرح در اسناد بین‌المللی را نقد کنیم؟ سؤال ششم: ویژگی اصلی الگوی نگهبانی از نظام در مقابل هجوم اسناد بین‌المللی باید چه باشد؟ سؤال هفتم: چه ظرفیت حقوقی و قانونی مشخصی در قانون اساسی برای این الگوی جدید نگهبانی از نظام وجود دارد؟ سؤال هشتم: الگوی نگهبانی از نظام بر اساس کدام نظریات توریزه می

از نظریاتی که امروز در این باب فقهی به آن خواهیم پرداخت، همین "نظریه سیاست خارجی قبل از ظهور" است. البته نظریات دیگری هم در باب فقهی نفی سبیل وجود دارد که امیدوارم توفیق پیدا کنیم و در آینده به آنها بپردازیم. پس این یک سرفصل شد. من اجمالاً امروز ان شاء الله به فضل الهی از حضرت ولی عصر علیه السلام طلب مدد و یاری می‌کنم و اندکی راجع به مفاهیم و منابع این باب فقهی نفی سبیل که در "مدرسه هدایت"^۵ پایه‌گذاری شده محضر شما گزارشی را ارائه خواهم کرد.

سرفصل دوم بحث: بررسی اجمالی "نظریه سازه‌انگاری" در سیاست خارجی است. همانطور که شما استحضار دارید قواعد اصولی "فقه‌البیان" ما را موظف می‌کند که وقتی داریم طرف "هدایت" و "رشد" را بحث می‌کنیم، آن را در مقایسه با طرف "غی" بحث کنیم. بنابراین برای اینکه فضای مقایسه در ذهن نخبگان ما راجع به "نظریه سیاست خارجی قبل از ظهور" شکل بگیرد، سعی می‌کنم که در جلسه امروز "نظریه سازه‌انگاری" را (که ما آن را به عنوان نظریه‌ای که فرایند نظام مقایسه را روی آن انجام دهیم، انتخاب نموده‌ایم) محضرتان توضیح بدهم. البته در حوزه روابط بین‌الملل غیر از نظریه "سازه‌انگاری" نظریات دیگری هم (مثل "نظریه واقع‌گرایی (realism)" و سایر نظریات) مطرح است؛^۶

شود؟ سؤال نهم: برنامه‌های کوتاه مدت برای مقابله با هجوم اسناد بین‌المللی چیست؟

جهت مشاهده متن کامل این نشست به آدرس زیر مراجعه فرمایید:

<https://eita.com/olgou4/313>

۵. ارجاع پرورشی: محتوای فقهی موسسه هدایت به ۴ پرسش بنیادین پاسخ می‌دهد. پرسش‌های بنیادین منشاء پیدایش صدها پرسش وابسته و بخشی هستند و بجزرنگار تغییر می‌دهند. چگونه در عالم تصرف کنیم؟ اولین پرسش بنیادین مدرسه هدایت است. تشریح این پرسش و تبیین عمق آنکی تصرف در عالم را در "جدول فقهی تسخیر" بررسی می‌کنیم. (فقه الخلق) چگونه فقر و نیازهای انسان مدیریت می‌شود؟ پرسش بنیادین مدرسه هدایت است. تشریح این پرسش و تبیین پاسخ فقهی آن موضوع مباحثات جدول تسبیح است. در "جدول تسبیح" با تکیه بر چهار مفهوم ۱- تسبیحات، ۲- استغفار، ۳- صلوات و ۴- توسل، به تبیین فقهی و عمیق چگونگی رفع فقر بشر پرداخته ایم. (فقه التقدير) چگونه یک نظام اجتماعی ساخته می‌شود؟ سومین پرسش بنیادین مدرسه هدایت است. تشریح این پرسش و تبیین پاسخ فقهی موضوع "جدول تنظیم" است. جدول تنظیم ۹ باب فقهی دارد. (فقه النظام) چگونه از مفهوم ربوبیت و اسباب باطنی آن در رفع نیازهای بشر استفاده کنیم؟ چهارمین پرسش بنیادین مدرسه هدایت است. در "جدول غریب" به بررسی عمیق این پرسش و پاسخ فقهی آن می‌پردازیم. (جدول علوم غریبه)

حجت الاسلام علی‌کشوری در جمع برخی از طلاب مدرسه هدایت - پنج‌شنبه ۸ آبان ۱۳۹۹ - قم

<https://b2n.ir/q55953>

۶. ارجاع پرورشی: اجمالی از برخی نظریات موجود در روابط بین‌الملل (برگرفته از کتاب «جهانی‌شدن سیاست: روابط

بین‌الملل در عصر نوین (زمینه تاریخی، نظریه‌ها، ساختارها و فرایندها)»، تألیف جان بیلیس و استیو اسمیت):

رنالیسم (realism) نظریه غالب روابط بین‌الملل است. چرا؟ زیرا توضیح بسیار موثری درباره وضعیت جنگ که شرایط غالب زندگی در نظام بین‌الملل محسوب می‌شود، ارائه می‌کند. (ص ۳۱۹) دولت‌گرایی هسته مرکزی رنالیسم است و شامل دو ادعاست: نخست: طبق عقیده نظریه پردازان، دولت مهم‌ترین بازیگر است و بقیه بازیگران در جهان سیاست از اهمیت کمتری برخوردارند. دوم: «حاکمیت» دولت وجود یک جامعه مستقل سیاسی را مشخص می‌سازد که از اقتدار حقوقی بر سرزمین خود برخوردار است. "بقاء" و "خودیاری" برخی دیگر از مفاهیم اصلی رنالیسم هستند. (ص ۳۵۴)

ایده‌آلیسم (idealism): به اعتقاد رنالیست‌ها در اوایل قرن بیستم دو شرط عمده برای نظم نوین جهانی وجود داشت: نخست: دولتمردان، روشنفکران و افکار عمومی باید باور می‌کردند که پیشرفت ممکن است. دوم: باید یک سازمان بین

منتها به دلالتی (که عرض خواهم کرد) بنده برای نظام مقایسه، نظریه سازه‌انگاری را انتخاب کرده‌ام. این بسیار مهم است که نخبگان ما در انتخاب نظریه‌ای که براساس آن می‌خواهند نظام مقایسه انجام دهند، دقت به خرج بدهند؛ چرا که سابقه داشته است که طلبه‌های ما در مباحث حوزوی در فضای نظام مقایسه یک نظریه ضعیف را انتخاب کردند. یعنی یک بدعت ضعیفی که در جامعه گسترش ندارد را به عنوان نظریه نظام مقایسه‌ای خودشان انتخاب کردند. حالا به نظر بنده از بین مجموعه نظریات مطرح در روابط بین‌الملل، "نظریه سازه‌انگاری" نظریه قوی‌تر است؛ به دلیل اینکه این نظریه یک "فرانظریه" است (که شرح خواهم داد). اصطلاحاً "فرانظریه"‌ها چارچوب همه "نظریه"‌ها را مشخص می‌کنند و در حکم روش محسوب می‌شوند. بنابراین به نظر ما با آن قواعدی داریم؛ این نظریه مهمترین نظریه حوزه روابط بین‌الملل است که برای نظام مقایسه انتخاب کرده‌ایم. و ان شاء الله توضیحات بیشتری در این مورد خدمت شما مطرح خواهم کرد.

سرفصل سوم بحث ما عبارت است از: معرفی ریشه تعاملات صحیح و صلح، یا بروز جنگ و تقابل در محیط و روابط بین‌الملل است. استحضار دارید که یکی از مهمترین مسائلی که در حوزه

المللی ایجاد شود تا تغییر صلح‌آمیز، صلح‌سلاطین و انجیری و (در صورت نیاز) استفاده از زور را تسهیل کند. جامعه ملل در سال ۱۹۲۰ ایجاد شد اما نظام امنیت جمعی آن به دلیل سقوط آن را به ورطه جنگ جهانی در دهه ۱۹۳۰ بگیرد. (ص ۴۰۶)

لیبرالیسم (liberalism): ایدئولوژی‌ای که دغدغه اصلی آن آزادی افراد است. از نظر بسیاری از لیبرال‌ها تاسیس دولت برای حفظ آزادی افراد از نابود شدن یا آسیب دیدن در مقابل افراد یا دولتهای دیگر ضروری است. اما دولت باید همواره خدمتگزار اراده جمعی باشد و نه (همانند اعتقاد رئالیستها) حاکم بر آن. (ص ۴۰۷)

نهادگرایی لیبرال (liberal institutionalism): در دهه ۱۹۴۰ به سازمانهای بین‌المللی رو آوردند تا بسیاری از اقداماتی را که دولت نمی‌توانست انجام دهد، محقق کنند. این نظریه، کاتالیزور نظریه یکپارچگی در اروپا و پلورالیسم در ایالات متحده شد. در اوائل دهه ۱۹۷۰ پلورالیسم چالش عمده‌ای برای رئالیسم به وجود آورد. این نظریه بر بازیگران جدید (شرکتهای فراملی و سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی) و الگوهای جدید تعامل (وابستگی متقابل و یکپارچگی) متمرکز بود. (ص ۴۰۸)

نئورئالیسم (Neorealism) و نئولیبرالیسم (Neoliberalism): این دو نظریه از رویکردهای معاصر و جدید به منزله دو خواهر و برادر فکری هستند که بر پژوهش‌های دانشگاهی جدید در عرصه بین‌الملل و در ایالات متحده حاکم است. رئالیسم و نئورئالیسم و تا حدودی نئولیبرالیسم تأثیر بسزایی بر سیاست خارجی ایالات متحده داشته‌اند. نئورئالیستها بر دنیای مطالعات امنیتی حاکمند و نئولیبرال‌ها بر اقتصاد سیاسی و اخیراً بر موضوعاتی مانند حقوق بشر و محیط زیست تمرکز دارند. این نظریه‌ها تصاویر کاملاً متفاوتی از جهان ارائه نمی‌کنند. نئورئالیستها معتقدند که آنها به موضوع بقاء اهمیت می‌دهند. آنها ادعا می‌کنند که نئولیبرال‌ها نسبت به امکان همکاری میان دولتها بسیار خوشبین هستند. عکس‌العمل نئولیبرال‌ها این است که همه دولتها منافع متقابل دارند و می‌توانند از همکاری سود ببرند. هر دو آنها نوعی از نظریه‌های هنجاری‌اند که طرفدار دولت، بازار سرمایه‌داری و وضعیت موجود هستند. فرایندهای جهانی شدن نئورئالیستها و نئولیبرال‌ها را واداشت تا موضوعات مشابه را در نظر بگیرند و پالش‌های نوین ایجاد شده در نظم بین‌الملل را مورد توجه قرار دهند. (ص ۴۱۲) هر دو آنها معتقدند که نظام بین‌الملل هرج و مرج‌آمیز است. (ص ۴۳۰)

جهانی شدن سیاست: روابط بین‌الملل در عصر نوین (زمینه تاریخی، نظریه‌ها، ساختارها و فرایندها)، جان بیلیس و استیو

اسمیت، ج ۱

روابط بین الملل است، مسئله "صلح" و "جنگ" است. خب؛ ما این را بر اساس چه مفهومی تحلیل کنیم؟ این هم یک سرفصل بحثی است. آیا صلح و جنگ را براساس مثلاً آنچه در بیانیه "فیلا دلفیا" براساس اختلال در روابط تجاری و ایجاد نظام سرمایه داری تحلیل کرده اند، تحلیل کنیم؟ یا نه؛ ما یک مفهوم پایه دیگری در فقه برای تحلیل مسائل بین المللی داریم؟ اگر داریم، آن مفهوم چیست؟ بنابراین در واقع سرفصل سوم مبنای سیاست خارجی قبل از ظهور را در ذهن شما شکل خواهد داد. به شرحی که عرض خواهیم کرد: از نظر ما مفهوم اصلی در تحلیل روابط بین الملل "مفهوم روابط انسانی" است؛ روابط انسانی در حوزه های سیزده گانه به نحو خودتنظیمی. البته در این بخش یک تقریر جدیدی از "قاعده نفی سبیل" ارائه خواهیم کرد. این هم سرفصل سوم بحث.

سرفصل چهارم گزارش ما به دوستان در جلسه امروز این است که: چه عواملی روابط انسانی را به نحو حداکثری تخریب می کنند؟ چه عواملی روابط انسانی را به نحو حداکثری تقویت می کنند؟ یعنی: چون ما پایه اصلی در روابط بین الملل را مسئله روابط انسانی قرار دادیم؛ در سرفصل چهارم به تبیین عوامل تقویت یا تخریب روابط انسانی می پردازیم. و این هم خود یک سرفصل مهمی است. حالا با شرحی که ارائه خواهیم کرد و با ادله ای که بیان خواهیم نمود؛ اثبات خواهیم کرد که مفهوم "کفر" و مفهوم "نفاق" مهمترین مفهوم تاثیرگذار بر تخریب روابط انسانی است و مفهوم "ایمان" (با استدلالاتی که عرض خواهیم کرد) بهترین عامل تقویت روابط انسانی است. این بحث از آن جهت مهم است که تاکنون وقتی در مباحث تفکیک کسی راجع به "کفر" و "نفاق" و "ایمان" وارد بحث شده است؛ آن را فقط در حوزه "فرد" و تاثیرش بر حوزه زندگی فردی بحث کرده است. از جمله ابداعات "مکتب فقهی هدایت" این است که تاثیر مفاهیم دینی را (علاوه بر اینکه بر سعادت "فرد" بحث می کند) بر "نظم اجتماعی" هم بحث می کند. حالا یکی از مصادیق این بحث (که شاید تقریباً جزو بدیع ترین مباحث این نظریه باشد) آن است که: ما آمده ایم تاثیر "کفر" را بر تغییر نظم اجتماعی در روابط بین الملل بحث کرده ایم.

یعنی: علاوه بر اینکه در ارتکاز فهم شیعه یک فرضی وجود دارد که پیدایش کفر در قلب یک انسان، باعث شقاوت اخروی برای او می شود؛^۷ با اتکاء به این مباحث اثر پیدایش "کفر" در "نظم اجتماعی

^۷ ارجاع پژوهشی: برخی از آیات مبارکه قرآن در این باره:

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (سوره مبارکه بقره، ۳۹)

و کسانی که کافر شدند و آیات ما را تکذیب کردند، اهل آتشند و در آن جاودانه اند.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ أُولَٰئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ (سوره مبارکه بقره، آیه ۱۶۱)

قطعاً کسانی که کافر شدند، و در حال کفر از دنیا رفتند، لعنت خدا و فرشتگان و همه مردم بر آنان است.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ (سوره مبارکه آل عمران، آیه ۴)

مسئلاً کسانی که به آیات خدا کافر شدند، برای آنان [به کیفر کفرشان] عذابی سخت است و خدا توانای شکست ناپذیر و

صاحب انتقام است.

ناپایدار" را هم می‌توانید تحلیل کنید، و همین‌طور تاثیر "تفاق" بر نظم اجتماعی و ناپایداری نمودن آن در حوزه بین الملل را و بالتبع (شاید در مهمترین بخش) تاثیر "ایمان" در نظم اجتماعی را ما در اینجا بحث خواهیم کرد.

آقایان! آیا می‌دانید چرا این بحث اینقدر مهم است؟ و چرا باید اینقدر به این بحث پرداخت؟ دلیلش این است که به هر حال نظام اصطلاحات دینی ما، "توقیفی" است و لذا وقتی می‌خواهیم مسائل جدید را تحلیل کنیم، باید از همین نظام اصطلاحات استفاده کنیم. من کسانی را در حوزه علمیه می‌بینم که وقتی وارد حوزه "فقه نظام" می‌شوند، یا سایر مباحث تکاملی در تفقه را پیش می‌برند، شروع به ساختن یک سری از اصطلاحات می‌شود؛ چرا این اتفاق برای آنها می‌افتد؟

چون شما بدون نظام اصطلاحات و توسعه معنایی نمی‌توانید یک مسئله جدیدی را طرح کنید؛ در اینصورت دو راه حل وجود دارد برای اینکه یک نظام معنایی را ایجاد کنید و براساس آن یک مسئله را تحلیل کنید: یک راه حل این است که مانند پوزیتیویست‌ها و جریان‌های غربگرا خودتان یک مفهوم و معنایی را بسازید و براساس آن تحلیل کنید؛ مثلاً: بسیاری از افراد که می‌خواهند "فقه نظام" را تحلیل کنند، براساس مفهوم "سیستم" تحلیل می‌کنند. خوب؛ مفهوم سیستم یک مفهومی است که در ادبیات مدیریتی تمدن مدرنیته ایجاد شده است. و این دوستان هم می‌گویند: "تفکر سیستمی در دین" و تحلیل می‌کنند. حالا اگر نخواهیم به این پلایه مبتلا بشویم یعنی: پذیرش اصطلاحات ناقص دیگران را در تحلیل‌های دینی نپذیریم، ناچاریم که در این راه و تدبیر در اصطلاحات دینی ایجاد کنیم. بنده در این دوره‌ای که در شهر اصفهان در اواخر ماه محرم سال ۱۳۸۷ بحث می‌گفتم؛ در آنجا آدم نقش "صلوات" را در نظام‌سازی (بر همین مبنا) شرح دادم. یعنی به نظر ما اگر کسی صلوات را براساس منابع فقهی و مستظهر به منابع اولیه فقط بازخوانی معنایی کند، می‌تواند از مفهوم صلوات در نظام‌سازی استفاده کند. حالا امروز می‌خواهم راجع به مفهوم "کفر" و نظام‌سازی، "ایمان" و نظام‌سازی و... بحث کنم. یعنی: ما در حوزه فقهات اجازه نداریم که اصطلاحات تأسیسی (آن هم به نحو حداکثری) ایجاد کنیم. اگر فقیه و طلبه‌ای این اشتباه را مرتکب شد، "من حیث لایشعر" معتقد شده است که نظام معانی دینی قابل استفاده در همه اعصار نیست! و این تالی فاسد خیلی بزرگی است و نمی‌شود به سادگی از آن گذشت. لذا ما حتماً از این مبنا استفاده نخواهیم کرد. نظام مسائل بین‌الملل هم از همین قاعده تبعیت خواهد کرد و از همان مفهوم "کفر"، "نفی سبیل"، "ایمان" استفاده خواهیم

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئاً وَأُولَئِكَ هُمْ وَقُودُ النَّارِ (سوره مبارکه آل عمران، آیه ۱۰)
یقیناً اموال و فرزندان کافران هرگز چیزی از [عذاب] خدا را از آنان برطرف نمی‌کند و اینانند که آتشگیره آتش‌اند.

قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا سَعْدٌ بَلْ يَرَوْنَ الْكَافِرِينَ يَكُونُونَ لَهُمْ سَبْعُونَ مِائَةً أَلْفًا نَسِيتُمْ ذِكْرَ اللَّهِ إِنَّهُمْ إِذَا لَبَسُوا نَاصِيَةً كَانُوا مِنْهُ يَوْمَئِذٍ بِغِيبٍ (سوره مبارکه آل عمران، آیه ۱۲)

به کافران بگو: به زودی شکست می‌خورید و به سوی دوزخ محشور می‌شوید، و آن بد آرامگاهی است.

فَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَأَعْدَبْنَاهُمْ عَذَاباً شَدِيداً فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ وَ مَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ (سوره مبارکه آل عمران، آیه ۵۶)

اما کسانی که کافر شدند، آنان را در دنیا و آخرت به عذابی سخت شکنجه می‌کنم و برای آنان هیچ یابوری نخواهد بود.

کرد. منتها "بازخوانی معنایی" و "جمع دلالتی" انجام خواهیم داد و معانی تکامل یافته‌تری را محضر دوستان ارانه خواهیم کرد و از آن برای تحلیل مسائل روابط بین‌الملل استفاده خواهیم نمود. این هم یک نکته.

و در سرفصل پنجم بعد از آنکه عوامل تخریب و تقویت روابط انسانی را محضر شما تبیین کرده و برشمردم، "منطقه جغرافیایی ظهور" را به عنوان مهمترین منطقه درگیری دستگاه ایمان با دستگاه کفر و نفاق در دوران قبل از ظهور محضرشان شرح خواهیم داد. یعنی: اگر مبنای من و شما این شد که عامل اصلی تخریب در روابط بین‌الملل، تخریب در روابط انسانی از پایگاه کفر و نفاق است؛ به تبع آن باید بگویید که: منطقه اصلی که کفر و نفاق با دستگاه ایمان درگیر است کجاست؟ که حالا این مطلب در روایات آخرالزمان به تفصیل بحث شده است و ما این مناطقی را که بیشترین درگیری بین دستگاه ایمان (که رسالت اصلی اش حفظ روابط انسانی در حوزه‌های سیزده‌گانه است) با دستگاه کفر و نفاق (که رسالت اصلی دستگاه کفر و نفاق هم تخریب روابط انسانی در حوزه‌های سیزده‌گانه است) را دارند محضرشان شرح خواهیم داد.

این بحث بسیار مهمی است و ما ذیل آن پیشنهاد داریم که "بسته اقدامات مستشاری" شهر قم در "نقشه جغرافیایی ظهور" ارتقاء پیدا کند. یعنی: الان به هر حال بخاطر مجاهدت‌هایی که در چهل سال اول انقلاب اسلامی - خصوصاً با مدیریت ویژه شهید حاج قاسم سلیمانی - اتفاق افتاده است؛ ما الان در "نقشه جغرافیایی ظهور" حضور داریم. ولی من فکر می‌کنم که ساختار حضور ما در نقشه جغرافیایی ظهور باید تکامل پیدا کند. یعنی باید یک بُعدی حضور پیدا کنیم. که حالا ان شاء الله شرح خواهیم داد که ساختار مطلوب برای تاثیرگذاری بر این منطقه جغرافیایی ظهور چه خواهد بود؟

اینها در مجموع سرفصل‌های اصلی بحثی است که برای جلسه امروز آماده کرده‌ام. هنوز هم معتقدم که اگر فقط همین پنج پرسش و سرفصل مورد توجه قرار بگیرد، آینده سیاست خارجی جمهوری اسلامی درخشان‌تر از وضعیت فعلی خواهد بود و حوادث تلخی مثل امضای سند ذلت آفرین "برجام" (که شبیه سند "ترکمن‌چای" بود) در آینده جمهوری اسلامی تکرار نخواهد شد. چرا؟ چون اقناع بیشتری ایجاد خواهیم کرد و می‌توانیم با کارگزاران حوزه سیاست خارجی تفاهم بیشتری داشته باشیم و راه آسان‌تر خواهد شد؛ ان شاء الله. پس اینها سرفصل‌های اصلی بحث است که من ذیل این پنج سرفصل با شما ان شاء الله یک گفتگوی نسبتاً طولانی را آغاز خواهم کرد. امیدوارم که این گفتگو برای آینده جمهوری اسلامی مفید باشد و برای بنده و شما که وقت گذاشتید در این جلسه شرکت کردید یک ذخیره خوبی برای آخرت محسوب شود.